

(1989) 1E A.A.Δ 581

581

30 Σεπτεμβρίου, 1989

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.]

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΠΛΟΙΟΥ "ΖΕΙΝΑ Ι"

Εναγόμενου.

(Αγωγή Ναυτοδικείου Αρ. 146/87)

Ναυτοδικείου — Προτεραιότητα μεταξύ διαφόρων απαιτήσεων εναντίον πλοίου — Απαιτήσεις για αμοιβή για διάσωση του πλοίου, απαιτήσεις για συντήρηση πλοίου μετά την διάσωση και απαιτήσεις για δεδουλευμένους μισθούς πληρώματος — Η απαίτηση για διατήρηση πλοίου προηγείται της απαίτησης για υπηρεσίες διάσωσης και η τελευταία προηγείται της απαίτησης για δεδουλευμένους μισθούς.

Το πλοίο ΖΕΙΝΑ Ι πήρε φωτιά, ενώ βρισκόταν στο λιμάνι Λεμεσού. Το πλήρωμα δεν έκαμε προσπάθεια για την διάσωσή του. Οι ενάγοντες στις αγωγές 146/87 και 147/87 απαιτούν αμοιβή για υπηρεσίες διάσωσης του πλοίου. Ο πλοίαρχος και τα μέλη του πληρώματος στις Αγωγές 149/87 μέχρι και 158/87 απαιτούν δεδουλευμένους μισθούς, αποζημιώσεις, έξοδα επαναπατρισμού, και έξοδα διαμονής.

Το πλοίο πωλήθηκε μετά την σύλληψή του με δημόσιο πλειστηριασμό. Το προϊόν της πώλησεως ήταν αρκετά μικρό. Η παρούσα αίτηση για καθορισμό προτεραιοτήτων σχετικά με την διανομή του εν λόγω ποσού υποβλήθηκε από τους ενάγοντες στις αγωγές 149/87 μέχρι και 158/87.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, καθορίζοντας τις προτεραιότητες, αποφάσισε:

(1) Για να υπάρξει αξία πλοίου, το πλοίο πρέπει να διασωθεί. Αλλά για να συνεχίσει την ύπαρξή της η αξία αυτή, από την οποία θα πληρωθούν οι απαιτήσεις, πρέπει να διατηρηθεί, εάν χρειάζεται. Επομένως η προσφορά υπηρεσίας για την διατήρησή του προηγείται από την

582

απαίτηση αμοιβής για διάσωση. Η τελευταία προηγείται της απαίτησεως για δεδουλευμένους μισθούς.

(2) Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν υπήρξαν έξοδα διατηρήσεως του πλοίου μετά την διάσωση.

(3) Ενόψει των ανωτέρω πρώτα πρέπει να πληρωθεί η αμοιβή για την διάσωση, μετά οι αμοιβές του πλοιάρχου και των μελών του πληρώματος, *pari passu*, για την περίοδο μετά την διάσωση και ακολούθως οι απαιτήσεις του πλοιάρχου και του πληρώματος για την περίοδο πριν από την διάσωση.

(4) Η πληρωμή των εξόδων της διαδικασίας καθορισμού προτεραιοτήτων προηγείται όλων των πιο πάνω αιτήσεων.

Διαταγή ως ανωτέρω.

Αναφερόμενες Αποφάσεις:

The Fusilier [1865] Br. of Lush 341;

The Henry Ewbank [1883] 11 Fed. Cas 1166;

The Mons, 43 Ll, Rep. 151;

The Lyrma (No. 2) [1978] 2 Lloyd's Rep. 30;

The Gustaf, 167 E.R. 230;

The Elin [1883] 8 P.D. 39.

Αίτηση.

Αίτηση από τους ενάγοντες για τον καθορισμό προτεραιοτήτων των διαφόρων απαιτήσεων εναντίον του εναγόμενου πλοίου.

A. Λοφίτου για Κ. Ερωτοκρίτου, για τους αιτητές.

A. Σ. Στυλιανίδου, για Γ. Κακογιάννη, για τους ενάγοντες στην υπόθεση Αρ. 146/87.

A. Χαβιαράς, για τους ενάγοντες στην υπόθεση 147/87.

583

Ο Δικαστής κ. Στυλιανίδης ανέγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Το ζήτημα που εγείρεται στην παρούσα αίτηση είναι η προτεραιότητα των διαφόρων απαιτήσεων εναντίον του εναγόμενου πλοίου.

Το "πλοίο "ZEINA 1" βρισκόταν για επισκευή στη μηχανή του στο αγκυροβόλιο του λιμανιού Λεμεσού χωρίς φορτίο.

Στις 29 Ιουνίου, 1987, το απόγευμα θεάθηκε καπνός στο πίσω μέρος των διαμερισμάτων. Το πλήρωμα δεν κατάβαλε καμιά προσπάθεια για κατάσβεση της πυρκαγιάς. Οι πυροσβέστες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, το πλήρωμα ρυμουλκού, τα πρόσωπα που επισκεύαζαν το πλοίο και άλλο βοηθητικό σκάφος, πλοηγίδα και το προσωπικό της, κατάβαλαν προσπάθειες και πρόσφεραν υπηρεσίες για διάσωση του φλεγόμενου πλοίου.

Το αποτέλεσμα της πυρκαγιάς ήταν η καταστροφή της υπερκατασκευής στην οποία βρίσκονταν τα διαμερίσματα του πληρώματος.

Την 1η Ιουλίου, 1987, 27 μέλη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Λεμεσού καταχώρισαν την παρούσα Αγωγή Ναυτοδικείου - 146/87, με την οποία απαιτούν από το εναγόμενο πλοίο αμοιβή για υπηρεσίες διάσωσης που πρόσφεραν κατά ή περί τις 29 και 30 Ιουνίου, 1987. Την ίδια ημέρα, με αίτηση των εναγόντων, εκδόθηκε ένταλμα σύλληψης, το οποίο εκτελέστηκε, και το πλοίο ήταν στην κατοχή του Αξιωματικού Ναυτοδικείου.

Την 1η Ιουλίου, 1987, τα μέλη του πληρώματος του ρυμουλκού και της πλοηγιάς καταχώρισαν την Αγωγή Ναυτοδικείου αρ. 147/87, με την οποία αξιούν αμοιβή για υπηρεσίες διάσωσης του ίδιου πλοίου.

Σύμφωνα με την έκθεση του Λιμενικού Λειτουργού και Πλοηγού Α' - Χρίστου Ασημένου, ημερομηνίας 30 Ιουνίου, 1987, η Πυροσβεστική Υπηρεσία, το ρυμουλκό "Οθέλλος", η

584

πλοηγίδα και η βάρκα του Χάρη Αϊβαλιώτη πρόσφεραν υπηρεσίες και έλαβαν μέρος στην κατάσβεση της φωτιάς.

Την 1η Ιουλίου, 1987, ο Αξιωματικός Ναυτοδικείου, επειδή η παραμονή και ενδιαιτήση του πληρώματος στο πλοίο ήταν αδύνατη, εγκατέστησε το πλήρωμα στο ξενοδοχείο "PALLAS HOTEL". Επειδή όμως τα έξοδα θεωρήθηκαν υπερβολικά, στις 14 Ιουλίου, 1987, το πλήρωμα μεταφέρθηκε σε ξενώνα.

Ο πλοίαρχος και τα μέλη του πληρώματος καταχώρισαν τις Αγωγές Ναυτοδικείου Αρ. 149/87 - 158/87, με τις οποίες αξιούσαν δεδουλευμένους μισθούς μέχρι τις 29 Ιουνίου, 1987, ενός μηνός μισθούς ως αποζημίωση, έξοδα επαναπατριισμού και έξοδα διαμονής μέχρι την ημέρα που μπορούσε να γίνει δυνατή η ασφαλής έξοδός τους από την Κύπρο. Ο πλοίαρχος αξιούσε επίσης \$460.- έξοδα για διατροφή και αναγκαίες αγορές για τη μηχανή του πλοίου πριν την πυρκαγιά. Όλα τα μέλη του πληρώματος ήταν αλλοδαποί. Το πλοίο έφερε τη Λιβανική σημαία.

Σε αίτηση του Αξιωματικού Ναυτοδικείου και με τη συγκατάθεση των δικηγόρων του πλοίου και των εναγόντων σε όλες τις πιο πάνω αγωγές το Δικαστήριο, επειδή η αξία όπως είχε δεν ήταν μεγάλη και τα έξοδα για την κράτησή του ήταν δυσανάλογα διάταξε την εκτίμηση και πώλησή του με δημόσιο πλειστηριασμό.

Το πλοίο πωλήθηκε για \$20,000 -, ποσό που κατατέθηκε στο Δικαστήριο.

Στις 15 Σεπτεμβρίου, 1987, το Δικαστήριο, με την έγκριση όλων των ενδιαφερομένων, εξουσιοδότησε πληρωμή εξόδων για τη σύλληψη, κράτηση και πώληση του πλοίου, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων για ενδιαιτήση και τροφοδοσία των οκτώ μελών του πληρώματος όπως πιο πάνω αναφέρεται, και προκαταβολή σε επτά μέλη του πληρώματος για έξοδα επαναπατριισμού - συνολικά £5,945.12.

585

Δεν καταχωρίσθηκε εμφάνιση στις αγωγές του πληρώματος και το Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση υπέρ των μελών του πληρώματος και εναντίον του πλοίου.

Τα μέλη του πληρώματος καταχώρισαν την παρούσα αίτηση με την οποία ζητούν τον καθορισμό των προτεραιοτήτων, επειδή το υπόλοιπο ποσό δεν είναι αρκετό για να καλύψει τις οφειλές του πλοίου - τα ποσά των αποφάσεων στις αγωγές του πληρώματος και την αμοιβή διάσωσης που δικαιούνται οι ενάγοντες στις Αγωγές 146/87 και 147/87.

Την 1η Φεβρουαρίου, 1989, οι δικηγόροι των μερών συμφώνησαν και το Δικαστήριο ενέκρινε και εξουσιοδότησε την πληρωμή με προτεραιότητα από το υπόλοιπο ποσό κατατεθειμένο στο Δικαστήριο £137.89 έξοδα εντάλματος συλλήψεως του πλοίου, £652.50 δικαιώματα της Αρχής Λιμένων και £600.- αξία φαρμάκων που προμήθευσε η Δημοκρατία. Και έτσι το ποσό που παραμένει κατατεθειμένο στο Δικαστήριο για πληρωμή είναι £2,257.26.

Η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου στον καθορισμό προτεραιοτήτων ασκείται με βάση το φυσικό δίκαιο. Το δικαίωμα απαιτήσεως των ναυαγοσωστών (salvors) στηρίζεται στο ότι η περιουσία έχει διασωθεί, ο ιδιοκτήτης της περιουσίας η οποία διασώθηκε έχει το πλεονέκτημα της διάσωσης και πρέπει να δοθεί αμοιβή σε εκείνους οι οποίοι με την προσπάθεια και την εργασία τους έδωσαν αυτό το όφελος, παρόλο ότι δεν υπάρχει καμιά συμβατική υποχρέωση. Η αμοιβή όμως δεν είναι αποζημίωση pro opera et labore. Ο Δρ. Lushington στην υπόθεση *The Fusilier* (1865) Br. of Lush. 341, στη σελ. 347 είπε:-

"But direct benefit is not the sole principle upon which salvage reward is required to be paid. I am of opinion that the payment of salvage depends upon more general principles; and, in saying this, I think I am supported both by Lord Stowell and Story J. Salvage is not governed by the ordinary rules which prevail in mercantile transactions on shore. Sal-

586

vage is governed by a due regard to benefit received, combined with a just regard for the general interests of ships and marine commerce. All owners of ships and cargoes and all underwriters are interested in the great principle of adequate remuneration being paid for salvage services; and none are more interested than the underwriters of the cargo".

Ο Δικαστής Story στην υπόθεση *The Henry Ewbank* (1883) 11 Fed. Cas., 1166, στη σελ. 1170 είπε:-

"Salvage, it is true, is not a question of compensation pro opera et labore. It raises to a higher dignity. It takes its source in a deeper policy. It combines with private merit and individual sacrifices larger considerations of the public good, of commercial liberality, and of international justice. It offers a premium by way of honorary reward, for prompt and ready assistance to human sufferings; for a bold and fearless intrepidity; and for that affecting chivalry, which forgets itself in an anxiety to save property, as well as life. Treated as a mere question of compensation for labor and services, measured by any common standard on land or at sea, the salvage of one moiety is far too high. But treated, as it should be, as a mixed question of public policy and private right, equally important to all commercial nations, and equally encouraged by all a moiety is not more than may justly be rewarded".

Συνήθως στον καθορισμό της αμοιβής εφαρμόζεται η αρχή του ημίσεως, δηλαδή οι ναυαγοσώστες δικαιούνται στο ήμισυ της αξίας του πλοίου που διασώθηκε. Η αρχή αυτή όμως δεν μπορεί να εφαρμοστεί όταν η αξία του πλοίου μετά τη διάσωση είναι μεγάλη, ή είναι πολύ μικρή.

Τα ζητήματα που εγείρονται, αναφορικά με το δικαίωμα σε αμοιβή για τη διάσωση και το ύψος αυτής, θα αποφασιστούν στις αντίστοιχες αγωγές και ως εκ τούτου δεν θα ασχοληθώ περισσότερο με αυτά. Ήταν όμως αναγκαίο να γίνουν οι πιο πάνω παρατηρήσεις για να καταφανεί ότι το υπόλοιπο ποσό που παραμένει από την πώληση του πλοίου - £2,257.26

587

δεν είναι αρκετό να καλύψει τις εξ αποφάσεως οφειλές του πλοίου στους αιτητές, είτε προ είτε μετά τις 29 Ιουνίου, 1987, και την αμοιβή διάσωσης. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να αποφασιστεί και καθοριστεί η προτεραιότητα των ενδιαφερομένων.

Ο δικηγόρος των αιτητών ισχυρίστηκε ότι η αμοιβή των ναυαγοσωστών προηγείται των μισθών του πληρώματος προ της πυρκαγιάς, αλλά όμως τα δικαιώματα των μελών του πληρώματος για μισθούς κ.λ.π. μετά τη διάσωση έχουν πρώτη προτεραιότητα. Βάσισε την εισήγησή, του στην υπόθεση *The "Mons"*, 43 Ll. L Rep. 151.

Η δικηγόρος για τους ενάγοντες στην Αγωγή 146/87 άφησε το θέμα στο Δικαστήριο, γιατί τούτο είναι ζήτημα δικαιοσύνης και η δικαιοκρασία του Δικαστηρίου στις δοσμένες συνθήκες είναι αποφασιστικός παράγοντας του καθορισμού των προτεραιοτήτων.

Ο δικηγόρος για τους ενάγοντες στην Αγωγή Αρ. 147/87 υποστήριξε ότι η αμοιβή για τη διάσωση ακολουθεί μόνο μισθούς του πληρώματος για εργασία που προσφέρθηκε για τη διατήρηση του πλοίου μετά τη διάσωση. Στην παρούσα περίπτωση το πλήρωμα εγκατέλειψε το πλοίο την ώρα της πυρκαγιάς, δεν επανήλθε και δεν πρόσφερε καμιά υπηρεσία. Η σύμβαση ναυτολόγησης λύθηκε με βάση το Άρθρο 13(1) (γ) του περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι και Ναυτικοί) Νόμου του 1963, (Αρ. 46/63), το οποίο προβλέπει:-

"13. - (1) Η σύμβασις μετά του πληρώματος λύεται -

.....

(γ) επί τω ναυαγίω αυτού ή τη απώλεια της Κυπριακής σημαίας."

Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η πρόνοια αυτή αφορά και ρυθμίζει τις σχέσεις πληρώματος και πλοίου υπό Κυπριακή

588

Σημαία. Το πλοίο "ZEINA I" είχε Λιβανική σημαία και ως εκ τούτου το Άρθρο 13(1)(γ) δεν εφαρμόζεται.

Ο δικηγόρος των εναγόντων στην Αγωγή 147/87 βάσισε την εισήγησή του στην υπόθεση *The "Lyrrna"* (No. 2) [1978] 2 Lloyd's Rep. 30.

Είναι αναντίλεκτο ότι οι εξ αποφάσεως οφειλές του πλοίου στους αιτητές χωρίζονται σε τρία μέρη:-

(α) Μισθοί πριν την ημέρα της πυρκαγιάς και διάσωσης.

(β) Μισθοί από την ημερομηνία της πυρκαγιάς μέχρι τον επαναπατρισμό και έξοδα επαναπατρισμού.

(γ) \$460.- πληρωμές του πλοιάρχου για τροφοδοσία του πληρώματος και έξοδα για τη μηχανή του πλοίου, που προηγήθηκαν της πυρκαγιάς.

Οι αιτητές μετά τη διάσωση δεν πρόσφεραν καμμιά πραγματική υπηρεσία στο πλοίο για τη διατήρησή του ή για οποιοδήποτε σκοπό. Δεν ήταν δυνατή η προσφορά τέτοιας υπηρεσίας λόγω της ζημιάς που υπέστη το πλοίο από την πυρκαγιά.

Δεν υπάρχει προηγούμενη καθοδηγητική απόφαση στην Κυπριακή Νομολογία.

Στην υπόθεση *The "Mons"* (ανωτέρω) το επίδικο θέμα που αποφασίστηκε από το Δικαστήριο ήταν οι προτεραιότητες μεταξύ των μισθών του πληρώματος και του πλοιάρχου, των εξόδων του πλοιάρχου και των μισθών του. Αναφορικά με τις άλλες προτεραιότητες τα μέρη συμφώνησαν και δεν χρειάστηκε δικαστική κρίση. Στις σελ. 152-153 ο Δικαστής Langton είπε:-

"I think we agreed last time as to the order of the claims, namely: the costs of arrest up to the date of the order for sale, the crew's wages subsequent to salvage; the salvage and costs;

589

the crew's wages before salvage; and the master's wages and disbursements before salvage. I think that exhausts the claims as well as the fund".

Στην υπόθεση *The "Gustaf"*, 167 E.R. 230 Dr. Lushington κατάταξε ως πρώτη προτεραιότητα την απαίτηση για διάσωση, την οποία ακολουθούσαν οι μισθοί των ναυτικών. Στη σελ. 231 είπε:-

"The first of these obligations I hold to be the claim for salvage; for, beyond all doubt, from the earliest times, salvage has been deemed a lien on the ship. Without the exertions of the salvors, indeed, the ship itself might never have entered into the shipwright's yard. I therefore shall hold the salvors to be entitled to priority of payment.

The next claim for which there was an undoubted lien on the ship when taken into the yard was the mariners' wages, that is to say, the wages up to that time, with the ordinary allowance for the mariners return to their own country. But I am not prepared to say that, as against the claim of the shipwright, there was a continuing lien of further wages whilst the ship was in the yard, and therefore the shipwright's claim will take precedence of all such wages".

Στην υπόθεση *The "Lyrrna"* (No. 2) (ανωτέρω) ο Δικαστής Brandon, αφού αναφέρθηκε στις προηγούμενες αποφάσεις, είπε ότι έχει καθιερωθεί η αρχή ότι η αμοιβή για διάσωση έχει προτεραιότητα όλων των άλλων επιβαρύνσεων που προηγήθηκαν της παροχής υπηρεσιών για τη διάσωση. Αναφερόμενος στην υπόθεση *The "Mons"* είπε ότι αυτή βασίστηκε αποκλειστικά στη συμφωνία των διαδίκων. Στις υποθέσεις *The "Gustaf"* (ανωτέρω) και *The Elin* [1883] 8 P.D. 39, δόθηκε προτεραιότητα στις απαιτήσεις για διάσωση έναντι των απαιτήσεων για μισθούς πληρώματος, τόσο εκείνων που κερδίστηκαν πριν όσο και μετά τη διάσωση. Η απόφαση του Δικαστή ήταν ότι δεν πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ μισθών πριν και μετά τη διάσωση και ότι η απαίτηση για

590

διάσωση προηγείται των μισθών. Στη σελ. 34 είπε:-

"The basis of the principle that a lien for later salvage takes priority over earlier liens, including those for wages, is, as I stated earlier, that the salvage services have preserved the property to which the earlier liens have attached, and out of which alone, apart from personal remedies against the shipowners, the claims to which such liens relate can be satisfied. It is obvious that this principle cannot be applied in relation to claims for wages earned after the salvage services, the lien for which attaches, ex

hypothesi, after the termination of such services. There is, however, another equitable ground upon which the priority of a salvage lien over a lien for later wages can be justified. That is that, but for the preservation of the salvaged property by the earlier services, the wages claimants would not have had the opportunity of earning the later wages in respect of which they have a personal remedy against the shipowners as well as a maritime lien on the ship, at all".

Το Δικαστήριο είναι της γνώμης ότι η αρχή που πρέπει να διέπει το θέμα των προτεραιοτήτων σε περίπτωση διάσωσης είναι ότι προηγείται η απαίτηση για υπηρεσίες διάσωσης και για υπηρεσίες διατήρησης του πλοίου. Η τελευταία προηγείται της απαίτησης διάσωσης. Για να υπάρξει αξία του πλοίου, το πλοίο πρέπει να διασωθεί. Αλλά για να συνεχίσει την ύπαρξή της η αξία αυτή, από την οποία θα πληρωθούν οι απαιτήσεις, πρέπει το πλοίο να διατηρηθεί, εάν χρειάζεται βεβαίως, για να μπορεί από αυτό να προέλθει το ποσό πληρωμής τόσο των ναυαγοσωστών (salvors) όσο και των ναυτικών που το διατήρησαν. Η τελευταία προσφορά υπηρεσίας για τη διατήρηση προηγείται και η απαίτηση για διάσωση ακολουθεί.

Στην παρούσα υπόθεση όμως, εκτός από τις υπηρεσίες διάσωσης, καμιά πράξη διατήρησης δε χρειάστηκε, ούτε έγινε από τους ναυτικούς.

Με βάση όλα τα πιο πάνω το Δικαστήριο καθορίζει τις

591

προτεραιότητες ως εξής:-

(α) Αμοιβή για τη διάσωση όπως θα καθοριστεί από το Δικαστήριο στις Αγωγές Αρ. 146/87, 147/87 PARI PASSU.

(β) Στους ναυτικούς, πλοίαρχο και μέλη του πληρώματος, πάλι PARI PASSOU για τα ποσά των αποφάσεων μετά τη διάσωση.

(γ) Στον πλοίαρχο και το πλήρωμα για το ποσό των αποφάσεων για τις απαιτήσεις πριν από τη διάσωση.

Στις αποφάσεις του Δικαστηρίου υπέρ του πληρώματος γίνεται ευκρινής διαχωρισμός των ποσών για κάθε απαίτηση.

Η αίτηση αυτή ήταν αναγκαία για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων ενόψει και του γεγονότος ότι δεν υπήρχε στη Δημοκρατία καθοδηγητική δικαστική απόφαση.

Για τους πιο πάνω λόγους το Δικαστήριο διατάττει όπως το ποσό £2,257.26 να διατεθεί για τις πιο κάτω πληρωμές:-

(α) Τα έξοδα των τριών πλευρών στην παρούσα αίτηση, τα οποία το Δικαστήριο καθορίζει £150.- για τους αιτητές και £130.- για την κάθε άλλη πλευρά.

(β) Η αμοιβή των εναγόντων στις Αγωγές Αρ. 146/87 και 147/87 σύμφωνα με τις αποφάσεις που θα εκδώσει το Δικαστήριο με ίση προτεραιότητα και PARI PASSU.

(γ) Στον πλοίαρχο και το πλήρωμα για τις αποφάσεις 149/87-158/87 με ίση προτεραιότητα - PARI PASSU.

Διάταγμα ως ανωτέρω.

(1989) 1E A.A.Δ 581